

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

41. De tribulationum effectibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

De tribulationum effectibus.

PUNCTUM XLI.

D. Dionys. de
ecl. hier.
Erumenta pur-
gant, illumi-
nant, perfici-
ant.
Iob. 20.

Tribulatio tres illas hierarchias efficit operationes, purgat, illuminat, perficit. Ut purgat, eum proportionatissima medicina! ut in infirmitate divitias, quas devoraverunt, evomunt avari! Divitias quas devoravit, evomet, & de ventre ejus extrahet illas Deus. Quomodo medio? pharmaco tribulationis. Et quando restituisse ille? quando male parta bene dispensasset, nisi hanc medicinam sumpisset? O quot indigestiones ex nimia prosperitate! O quot mali humorum salutarium, poenitentiarum, &c. Quid agit Deus? Medicina tribulationis purgat stomachum. Et quae prius nolebat tangere anima mea, nunc pra angustia cibi mei sunt. Hebr. Angustia cibi mei sunt. Tribulatio, inquit August. videtur poena, & ruina, & est medicina, &c. O poenam! &c. & est medicina, &c.

Iob. 6.

Hebr.
D. August.

S. Iren. lib. 5.

Nec solum purgat, ut medicina, sed & sicut ignis. Ob id praecipue, inquit Irenaeus, Erit tunc tribulatio magna, &c. ut omnes electi, qui tunc in vivi erunt, igne conflagrationis perfecte purgati, statim post iudicium in caelum valeant evolare.

Et haec Dei bonitas est, quae nunc etiam ad purgandos electos facit eos transire per levem tribulationis flammam, sicque eos purgat in camino tribulationis, commutans Purgatorium in has paucas, levesque tribulationes, quae interim eos purgant, ut argentum, & aurum. Quid nam aliud sunt iusti, quam aurum, & argentum, sed in hac vita non tam purgatum, quin parum stanni admixtum retineant; aliquid deordinatae affectionis, aliquid negligentiae, omissionis? &c. Quid agit Deus? Convertam, inquit, manum meam ad te, & excoquam ad purum aurum tuum, & auferam stannum tuum. Illa deordinato amore maritum, aut filios diligit, auferit illi Deus maritum. Quid agit Domine?

A Volo hoc aurum ad purum excoquere; auferre stannum, &c.

Quid erat Melanthe, nisi argentum, & aurum; sed stanno mixtum, cum amore forsitan deordinato erga maritum, & filios? Sed ecce, calente adhuc mariti corpore, & necdum humato, duos simul perdidit filios. Heu, Domine, quid agis? Volo hoc aurum purgare. Sensit haec certe, nam ad pedes ad voluta Christi: expeditior, inquit, tibi servitura sum, Domine, quia tanto me onere liberaisti.

Edificabitis urbes parvulis vestris. Sept. Num. 32. Edificabitis civitates impedimentis vestris Septuag. O quam vere filij impedimenta sunt! &c. Filij impedi-
Sunt laquei, quos saepe igne tribulationis menta & la-
exolvit, Colligatorum puerorum laqueos qui saepe pa-
ignis exolvit in ea fornace, sed pueros non rentum.
laesit. Hoc agit tribulationis ignis, imper-
fectiones absumit, laqueos dissolvit, &c. Dan. 3.
sed non laedit, purgat, decorat tribulatio.

Vidit Zacharias duas illas mysticas virgas: Vnam, inquit, vocavi funiculum; alteram vocavi decorem. Quid? Virga decor est. Ita plane.

Zac. II.

Si dormiatis inter medios eleros. Graec. Inter medias sortes Hebr. Inter medios tripodes, inter cacabos, & lebetes. Quid? Nigerrimi evaditis? Audi. Penna columbae deargenta-
ta, & posteriora dorsus ejus in pallore auri, &c.

Psal. 66.

Grac.

Hebr.

Cum Deus hominem tribulat, terrenorum affectuum pulverem ab eo discutit. Sic Petrus Blefensis: Flagello Domini pulvis excutitur. Pulchre certe: Nisi vestes excutiantur, pulvere, ac tineis corroduntur. Quid agit Deus, cum flagellis te caedit? Pulverem a te excutit, a corruptione te liberat.

Pet. Blefens.

op. 31.

Erumenta

flagello pulvis

excutitur cul-

parum.

Alius tribulationis effectus, aliaque operatio hierarchica est, illuminare. Tribulatio est collyrium Apocalypsis, & fel Tobiae. O quot caeci, qui non nisi hoc felle illuminantur! O quot mox ut eos: Deus ab equo prosperitatis deturbat, eadunt ab oculis tanquam squamam, & visum recipiunt! Cognoscetur Dominus iudicia faciens. Imple facies eorum ignominia, & quarent nomen tuum, Domine. Via vita, increpatio disciplina. Vexatio dat intellectum auditui. Domine, in angustia requisierunt te.

Ap. 9.

Erumenta col-

lyrium Apo-

calypsis, & fel

Tobias.

Psal. 72.

Prov. 6.

Isa. 26.

Oculos, quos culpa claudit, inquit Gre-

Luc. 13.

gor.

got. pœna aperit. Fames illi patrem dedit lapere, inquit Chrysol. de filio prodigo, cui copia tulerat sentire genitorem, fames revocat, quem saturitas expulerat. In crassitie, fratres mei, calcitramus. *In crassatus est dilectus, & recalcitravit, dereliquit Deum factorem suum.* Magalian^o ibid. juxta alios: *Deturbavit factorem suum, more scilicet belluarum, quæ quò pinguior, eò plus fimi ejiciunt.*

Estne id verum, ô Propheta? O quàm verum! *Non est respectus morti eorum.* Symmach. *Non sunt agnitioes morti eorum, non renem doloribus, aut gravi febre affliguntur peccatores, Hebr. ad verbum: Non sunt constrictiones, sive vincula morti eorum. Et firmamentum in plaga eorum, celeriter, nimirum explicantur à calamitatibus.* Ad verbum: *Et virvida est fortitudo eorum. In labore hominum non sunt, humanis miseris non agitantur. Idè tenuit eos superbia, operi sunt iniquitate, & impietate sua. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum, transferunt in affectum cordis. Alij: Egressi sunt præ adipe oculi eorù, transferunt in imaginationes cordis.*

Prospera oculos claudunt: verissimum. Nimia humorum copia, nimia pinguedo, nimius fulgor, ac radiatio Solis torum possunt excæcarchominem. Sic, sic prospera, divitiæ, licentia absorbent ratione, ac oculi interioris obrutù: quin aliquando non solum offuscant, sed etiam excæcant. Excellens sensibile corrumpit sensum. Sensibile supra sensum impedit sensationem. Axiomata philosophica. Ut hanc Philosophiam noverat David! *Ab altitudine dici timebo; in ipso nimirum meridici fulgore, dum prospera cuncta succeduat, timeo, inquit, ne visum amitram.* Id quod & accidit, & ipse plorans confessus est: *Et lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum.*

Filius ejus Salomon ex tanta claritate rerum ut excæcatus! Ut idolis cæcus immolavit! De eo Bernard. 2. de conf. dicit: Blandientibus secundis rebus Salomon ex toto desipuit: sed *Et vidi, quòd hoc quoque esset vanitas.* Chald. *Cum primum advenit super me angustia, & afflictio, dixi: Etiam hoc vanitas.*

Sed sicut, quorum oculi caligant ex cla-

A ritate nimia, ac improporionata, visum in locis obscurioribus, minùsque luminosis recuperant: sic sepe, quos fortuna nimium fulgurans læsit, in adversitatù obscuro visum, rationemque recuperant. *In die tribulationis meæ Deum exquisivi, manibus meis nocte contra eum, & non sum deceptus.*

B Juvenis ille, dum Sol prosperitarum super ipsius zenith directus illuxit, ac splendidissimis, fulgidissimisque radiis undiq; circumdedit, ita caligavit, ut nec Deum, nec patrem agnosceret, immò nec se ipsù, nec dignaretur cælum aspicere: sed ubi versa fortuna est, ac Sol cœpit ei occidere obnubilatus, inclinatq; crevere umbræ, nudus, famelicus, subulcus, potcis ipsis, quos pascebat, pauperior, ut visum recepiti ut oculos adaperuit! *Pater, peccavi in cælum, & coram te, &c.*

C Et quid nò videt oculus tribulati? Quò ejus non pertingit acies? Infernum penetrat, transcendit stellas, novit se ipsum, ac Deum. Millies de pœnis Inferni sermonè audieris: sed quando aliquo animi metu de eis cogitasti, nisi cum aliquo dolore pressus? *Dolores, dolores Inferni invenerunt me.* O quàm eo tempore ea tormenta penetras positus in tormentis febris, dolorum! &c. Se ipsum novit: *Ego vir videns paupertatem meã in virga indignationis ejus.*

D O quot propriam in adversitatibus paupertatem vident, quàm parùm patientes! &c.

Lutum fecit, & inunxit oculos meos, lavi, & vidi, aquã scilicet tribulationis, luto propriæ vilitatis, &c. Sic Rex ille, qui visum, cognitionem Dei, sui que perdidit, in tribulatione oculos, ad cælum levavit, Altissimo benedixit, & sensus ejus redditus est ei, &c.

E Inquit Cassiodor. principales illustrationes, ac lumina rerum divinarum, quibus Psalms composuit David, in tribulationibus accepisse: Psalms enim, si non omnes, magna ex parte occasione tribulationum compositi sunt. O qualem sui donat Deus cognitionem in tribulationibus!

Deut. 32.

Magal. lib. 3. in Cant. Moyl.

Psal. 72. Symmach. Hebr.

Psal. 55.

Psal. 37.

Bern. Eccl. 1.

Psal. 76.

Luc. 15.

Thren. 3.

Ioan. 9.

Dan. 7.

Cassiod. in

Psal.

Eranna pend

omnium psal-

morum occa-

tribulationum

compositi sunt.

O qualem suo

Iob. 33.
Alij.

Increpat per dolorem in lectulo, aut per
egritudinem in lectulo, & omnia ossa eius mar-
cescere facit. Conjicit illum in lectum: pro-
ducit ignem (febrim) de medio eius, qui
det eum in cinerem. Ut hic ignis incipit
extinguere concupiscentiarum ignem!
Ut ossa, vires, vivacitates paulatim mar-
cescunt! Propter arumnas abominabilis ei fit
in vita sua panis, & anima illius cibus ante
desiderabilis. Alias non gustabat ille præter
carnalia, omnia stomachus rejiciebat: B
abominabatur Sacramenta, verbum Dei,
vah! nauseabat. Nunc carnalia abomina-
tur, recreationes, quæ erant animæ illius
sapidus cibus, fastidit stomachus. Unde?
Ex dolore, ex egritudine. Adhuc amplius:
Consumpta est caro eius à supplicis, reverteretur
ad dies adolescentiæ suæ. O effectum tribula-
tionum, ac infirmitatum, per quas aliqui
adedò puri fiunt, ut ad pristinam innocen-
tiam reverterentur! Et quoniam cum simpli-
cibus sermocinatio eius, sequitur: Deprecan-
tur Deum, & placabilis ei erit, & videbit fa-
ciem eius in júbilo. Qui, quid esset oratio,
jam pridem nesciebat, in infirmitate discit
orare, seseque Deo commendare Deum
alloqui, &c. quia aliquando videt faciem
eius in júbilo, &c. Qui olim non nisi car-
nalia sapiebat, intelligebat, patiebatur,
nunc ecstasim patitur, &c.

Cæcilius in
epist. ad Domi-
nam Illustriss.
Post. tract. de
tribul.

Dicat hoc loco bonus ille vitæ spirita-
lis Magister, quam ex illa tibie diffraçtio-
ne, quam (Deo omnia fortiter, ac sua viter
disponente) nobili aulico juveni, sed de-
perdito contigisse narrat, effectus omnes,
quos patientissimus recenset, veri sint. Ut
statim per eruris diffractionem, Deum,
quem cæcus, ac miser ignorabat, agnovit.
Ut immanis dolor, quo die, nocteque di-
vexabatur, patrem Deum illi dedit sape-
re, quem delicta tulerunt sentire genito-
rem! Ut omnino alter, quæ prius nec sum-
mis labiis volebat tangere, tunc præ an-
gustia dulcissimi ejus cibi facti sunt! Ut
qui antea torus erat, addictus ludo, totum
postea se dedit orationi! Ut qui non nisi
vana videbat, ac somniabat, in morte tan-
dem vel Angelorum visione factus est di-
gnus!

Ezech. 10.

Mirum, quantam Dei cognitionem in
infirmitatibus nonnulli adipiscantur? Bos

A. ille labore lassus, ac pressus in Cherubim
transformatus est.

Chryf. Pædagogus noster est tribula-
tio. Et D. Pacianus in parænesi de patien-
tia: Tribulatio repertorium est divinatorum.

Bonum ergo, bonum mihi, quia humiliasti
me, ut discam justificationes tuas. Credite
mihi, Fratres: tribulatio oculos aperit.
Balaam homo, cuius obturatus est oculus, qui
cædit, & sic aperiantur oculi ejus. O quot in
cæcitate remanent, nisi permitteret eis
Deus aliquem casum, aliquam honoris,
rerum jacturam, &c. Sic, & sic aperiantur
oculi ejus.

Cum occideret eos, quarebant eum, & re-
vertebantur, & diluculo veniebant ad eum,
& remorati sunt, quia Deus adiutor est eo-
rum, & Deus excelsus redemptor eorum est.
Quid! Obliti erant? Erant. O prosperitates,
ut exerceant! O adversitates, ut illu-
minant!

¶ Alius effectus est. Tribulationes per-
ficiunt. Ut ignem charitatis accendunt!
Ceu aqua irrorata super ignem per anti-
pèristam ignem non extinguit, sed magis
inflammatur: sic aquæ tribulationum non
extinguunt charitatem, sed magis eam
inflammant. Vidistis fabros ferrarios?
Quid agunt, dum ignem irrorant? Dum
sic manu in ignem aquam conjiciunt? Vo-
lunt magis accendere: calor enim remis-
sus, ac dissipatus eam aquam sentiens uni-
tur, intenditur, accenditur. Sic, sic debilis
nostra charitatis flamma, remissus calor
amoris, dissipata in tot creaturas dilectio,
aqua tribulationum unitur, intenditur,
& accenditur.

Ob id etiam candelabrum illud septem
lucernarum contra Septentrionem iussit
Deus constitui. Erat illud figura iustorum,
inquit Orig. quos Dominus in tribula-
tionum latere constituit: Ab Aquilone
enim pandetur omne malum; ut scilicet
earum turbine concussi, varièque exagi-
tati, virtute majori resumpta in majus
transcant incendium, majorèque flam-
mam, clariorèque lucem emittant. Annon
lucerna Job super candelabrum stercora-
rium (ut loquitur Cæsarius) contra Sep-
tentrionem constituta? An putas me aliter
respondisse, quam ut appareas iustus? hoc est,
nisi.

Chryf. hom.
62. ad pop.
D. Pacian.
Psal. 118.
Num. 24.

Psal. 77.

Exod. 26.
Orig. hom. 9.
in Exod. 1

Iob. 2.
Iob. 40.
Septuag.

nisi ut tua virtus, &c. clucescat? **A** multo pretiosior auro, quod per ignem probatur, invenitur in laudem, &c. Ad hunc lapidem vellem te perfectum cognoscere. Fiater, ad hunc tuas devotiones explorare, nondum te bene novi: *Tange, tange eum*. Ubi Gregor. Nemo quantum profecerit, nisi inter adversa cognoscit: quantum quique gratia in tranquillitate mentis percipere, in adversitate perturbationis ostendit. *In igne probatur aurum, homines* Eccl. 2. **B** verò receptibiles in camino tribulationis, &c. *Qui acceptus eras Deo, necesse fuit, ut tentatio probaret te.* Lapis Lydius probans, an homo Tob. 12. sis perfectus.

Huc optime facit, quod observat Hieron. in factum David, cum panes illos à Sacerdote poposcit. David, inquit, non erat de Sacerdotibus, non licebat ei comedere panes propositionis, sed quia persecutio Saül virtutum illius profectus erat, propterea in fuga sua, dum nescit, subito Antistes efficitur, & non violat mandatum Dei. Sic ille. Ubi expende illud, subito Antistes efficitur, quod est vitæ perfectioris, quin etiam perfectus.

Tribulati, magnis itineribus ad perfectionem ambulant. *Euntes ibant, & sebant*, hoc est, quia sebant. Quid dico ambulanti? Properant: *Multiplicata sunt infirmitates eorum, postea acceleraverunt.* Per patientiam curramus, inquit Paulus Hebræor. 12. Quid dico, accelerant? Currunt, volant. *Homo nascitur ad laborem, & arvis*, hoc est, ut arvis ad volandum. Quid dico, volant ad perfectionem? Jam eam adepti sunt. *Nostra autem conversatio in calis est.*

Ut Jobum tribulatio perfecit! Ante tribulationem dicenti Domino ad Satan: *Nunquid, &c.* hoc est, Invenirent pores, & calumniator, in hoc viro imperfectione? Respondit dæmon: *Nunquid Job frustra timet Deum? Nomen, &c.* quasi diceret: Deest probatio patientiæ, nondum constat esse perfectum. Tunc Deus, *Ecce in manu tua est, &c.* post ulcus pessimum à planta pedis, &c. Mirum non est ausus amplius adesse, nec ultra apparuit, quin obstructum est os ejus impudentissimum, & patientia illius perterrefactus obmutuit, &c. *Patientia, patientia, fratres, opus perfectum habet.* Esto dicatur aliquis vir probus, si tribulatus non est, non erit sic perfectus, & integer, ut in nullo deficiat: *At Patientia, inquit Jacobus, opus perfectum habet, ut sitis perfecti, & integri in nullo deficientes.* Tribulatio est lapis Lydius, *Ut probatio fidei vestrae*

A multo pretiosior auro, quod per ignem probatur, invenitur in laudem, &c. Ad hunc lapidem vellem te perfectum cognoscere. Fiater, ad hunc tuas devotiones explorare, nondum te bene novi: *Tange, tange eum*. Ubi Gregor. Nemo quantum profecerit, nisi inter adversa cognoscit: quantum quique gratia in tranquillitate mentis percipere, in adversitate perturbationis ostendit. *In igne probatur aurum, homines* Eccl. 2. **B** verò receptibiles in camino tribulationis, &c. *Qui acceptus eras Deo, necesse fuit, ut tentatio probaret te.* Lapis Lydius probans, an homo Tob. 12. sis perfectus.

Ad hunc lapidem ut probavit Abraham! *Tolle filium tuum, quem diligis, Isaac, & offer illum ibi super unum montium, quem monstravero tibi.* Quodlibet verbum probatio erat, immò multæ, ac gravissimæ probationes erant, ut divinè D. Thom. de erudit. Princ. lib. 5. c. 26. post quas: *Nunc cognovi, inquit, quod timeas Dominum.*

Tribulatio præservat à peccato.

PUNCTUM XLII.

D I sibi voluerunt Apostoli, cum Domino Ioan. 9. innum interrogaverunt: *Quis peccavit, hic, & cæcus natus* an parentes ejus, ut cæcus nascant à peccato? Non aded rudes, ac simplices erant Apostoli, inquit Leontius, ut crederent, hominem nondum natum posse peccare, sed ejus erant opinionis, Deum à prævisis peccatis per cæcitatem eum præservare voluisse. Præsciens enim Deus, quosdam multa peccata posse committere, flagellat eos, ne peccent, quia utilius est frangili laboribus ad salutem, quam remanere incolumes ad damnationem.

Proficiscitur Abraham cum uxore in regnum Abimelec, mox sublata est mulier in domum Regis. Unde eam non tetigit? *Ego custodivi te, inquis Deus, ne peccares.* Custodivi, retinui, repressi, sic Eugubin. Quâ id ratione? Josephus. Morbo gravi, ac Medicis ignoto, quo Abimelech morbo servatus ab adulterio. Gen. 20. Eugub. Josephus.

Dan. 4.

Hier. in c. 2. Soph.

David per arummas ex laico antistes.

Arummas ex-peditos vedunt homines. Psal. 125. Psal. 15.

Iob. 5.

Philipp. 3. Iob. 2.

Iacob. 1.